

Nr 3.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående arrendelindring för vissa kronoegendomar.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 9 januari 1948 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 27, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva att domänstyrelsen må bemyndigas medgiva nedsättning i arrendeavgifterna för kronoegendomarna Knopängen eller Bränninge 1^a i Östergötlands län samt Smedsta 1^a i Södermanlands län.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet, i den mån ej därför redogöres närmare i det följande, hänvisa till statsrådsprotokollet.

1:o

Knopängen eller Bränninge 1^a i Östergötlands län.

I ansökning den 29 november 1946 har *G. Lewander* i Bränna, Skänninge, hemställt, att Kungl. Maj:t måtte, räknat från den 14 mars 1946, bevilja honom nedsättning av arrendeavgiften för den av honom för tiden den 14 mars 1944—den 14 mars 1954 arrenderade kronoegendomen Knopängen eller Bränninge 1^a i Allhelgona socken, Östergötlands län. Såsom skäl för sin framställning har Lewander anfört, att ifrågavarande arrendeavgift — 12 300 kronor per år — måste anses vara för hög. Avgiftens storlek hade fastställts i överensstämmelse med av Lewander vid offentlig auktion den 16 november 1943 rörande utarrendering av egendomen avgivet anbud.

Över framställningen ha infordrade utlåtanden avgivits av domänstyrelsen den 8 februari 1947 och av statskontoret den 7 mars 1947.

2:o

Smedsta 1^a i Södermanlands län.

Efter auktion den 6 november 1939 inför vederbörande domänintendent utarrenderades kronoegendomen $\frac{3}{4}$ mantal Smedsta 1^a i Björnlunda socken, Södermanlands län, för tiden den 14 mars 1940—den 14 mars 1960 till Ivar Jönsson och hans hustru Gerty Jönsson, Smedsta, Björnlunda. I arrendekontraktet bestämdes det årliga arrendet i enlighet med makarna Jönssons anbud till 2 500 kronor, varav hälften eller 1 250 kronor skulle erläggas kontant medan återstoden omvandlat i föreskrivna markegångspersedlar

skulle lösas i penningar efter arrendeårets markegångspriser enligt litt. A i markegångstaxan. Kontantarrendet höjdes enligt beslut av domänstyrelsen dels från och med den 14 mars 1940 med 15 kronor i anledning av genomförandet av ett egendomen berörande torrläggningföretag och dels från och med den 14 mars 1943 med 220 kronor i samband med uppförandet av ett bostadshus. Arrendet för egendomen utgjorde för arrendeåret 1946/47 tillhoppa 3 345 kronor 18 öre.

Med utlåtande den 20 februari 1947 har *domänstyrelsen* underställt Kungl. Maj:ts prövning en ansökning av makarna Jönsson, däri dessa under framhållande bland annat av att arrendeavgiften för egendomen måste anses för hög hemställt, att denna avgift måtte fastställas till 2 500 kronor för år.

I ärendet har statskontoret den 7 mars 1947 avgivit infordrat utlåtande.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld, har i ärendet anfört följande.

»Av det förut anförda framgår att ifrågavarande båda kronoegendomar utarrenderats efter arrenderättens utbudande å offentlig auktion. En följd härav har, såsom domänstyrelsen anfört, i förevarande fall blivit, att arrendeavgifterna uppenbarligen kommit att bestämmas till onormalt höga belopp. Enligt vad styrelsen framhållit har nämnda förfaringssätt numera i betraktande av konjunkturerna på senaste tiden heller icke utnyttjats av styrelsen. På grund av det anförda samt med hänsyn till vad i övrigt i ärendena upplysts finner jag i likhet med de hörda myndigheterna böra övervägas, huruvida icke en nedsättning av arrendeavgifterna i förevarande fall bör medgivas. Emellertid torde dessförinnan böra verkställas en närmare utredning rörande dessa förhållanden i enlighet med de riktlinjer, som angivits av domänstyrelsen i dess utlåtanden. Jag förordar därför, att domänstyrelsen erhåller bemyndigande att utföra sådan utredning och att därefter, där så befinnes motiverat, medgiva skälig nedsättning av arrendeavgifterna. Styrelsen bör därvid äga föreskriva eventuella villkor för åtnjutande av dylik arrendelindring. För meddelande av det av mig nu ifrågasatta bemyndigandet torde riksdagens medgivande böra inhämtas.»

Utskottet. Utskottet har intet att erinra mot att domänstyrelsen erhåller bemyndigande att efter närmare utredning i ämnet medgiva nedsättning i arrendeavgifterna för ifrågavarande kronoegendomar och hemställer därför,

att riksdagen må bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 12 februari 1948.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se under utlåtandet nr 4.